

№ 9/1958.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 9/1958 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting angående utverkande av tilläggsanslag till det för elektrifiering av den åländska skärgården beviljade extraordinarie anslaget (5/1958).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, har utskottet hört lantrådet Hugo Johansson, vägingeniören Bo Wilenius och diplomingeniören Holger Törnvall, och får härmed värdsamt anföra följande:

Sedan den framställning om extraordinarie anslag uppgjordes, på vilken Ålandsdelegationens beslut grundar sig, ha kostnaderna för projektets förverkligande stigit väsentligt. Av det nu beräknade erforderliga tilläggsanslaget hänför sig sålunda största delen till kostnadsförskjutning under tiden mellan nämnda framställning och kontraktets undertecknande. Penningvärdet har dock sedan dess ytterligare försämrats, varför man i dag kan räkna med en genomsnittlig indexförhöjning på ytterligare 10 %. Landskapsstyrelsen har beräknat den återstående byggnadstiden till 2 år och för denna tid räknat med en förändring av index uppåt med 5 %, vilket med all sannolikhet icke är för högt. Då de för projektets förverkligande beviljade anslagen lyftas mot redovisning, torde principiella hinder för en anhållan redan nu om beviljande av anslag för den beräknade stegringen av kostnaderna icke föreligga, ehuru ett sådant förfarande är avvikande från tidigare praxis. Med tanke på att de tillkommande indexgottgörelserna måste erläggas med kort varsel, om moraränta för dem skall kunna undvikas, anser utskottet landskapsstyrelsens förslag jämväl i detta avseende vara befogat.

Det av landskapsstyrelsen beräknade tillskottet för transportkostnader för stolpar till Brändö och Kumlinge om 2.200.000 mk har av utskottet föreslagits höjt med 543.000 mk till 2.743.000, på grund av senare till landskapsstyrelsen inkommen utredning, vari jämväl transportkostnader till Sottunga ingå. Härav följer, att det äskade tilläggsanslaget för skärgården utom Kökar blir något högre.

Med stöd av det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå,

att Landstinget måtte ingå till Ålandsdelegationen med en sålydande framställning.

Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Republikens President har den 23 mars 1956 stadfäst Ålandsdelegationens beslut av den 9 februari 1955, varigenom landskapet Åland beviljats, utom annat, ett extraordinarie anslag om A) 83,3 miljoner för elektrifiering av Lumparlands, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner samt B) 8,2 miljoner för elektrifiering av Kökars kommun.

A) Det beviljade anslaget grundade sig på de beräknade kostnaderna för sjökablar, bergsstolpar och vattenkorsningar, sammanlagt 76.500.000 mk, vilka kostnader staten helt skulle ersätta, samt de beräknade kostnaderna för en stamlinje i Gustavs kommun i Åboland om 6.800.000 mk. Sedan entreprenadanbud inbegärts, godkände Handels- och industriministeriet den 17 november 1956 landskapsstyrelsens förslag om att Valtion Sähköpaja skulle antagas till entreprenör. Enligt det godkända anbudet uppgick entreprenadsumman till 209.931.000 mk, varvid inräknats kostnader om c:a 3.000.000 mk för elektrifiering av Ängö och Bussö holmar, vilka senare anslutits till elektrifieringsplanen, ävensom kostnader om c:a 4.000.000 mk för patronimpregnering av linjestolpar. Byggandet av stamlinjen i Gustavs skulle utföras av de lokala distributionsföretagen därstädes i samband med en omläggning av distributionsnätet.

Till grund för det av Ålandsdelegationen beviljade anslaget låg en kostnadsberäkning på totalt 156.500.000 mk. Beloppet har alltså stigit till 206.000.000 mk ehuru linjen i Gustavs bortfallit. Detta beror till en del på att antalet tariffenheter stigit med c:a 9 % men i övrigt på en allmän kostnadsökning. Ursprungligen beräknades intressenternas andel i kostnaderna till c:a 12.200 mk/TE, men sedan avtalet med Valtion Sähköpaja kunde läggas till grund för beräkningen, utgjorde den 18.450 mk/TE.

I entreprenadavtalet beräknas kostnaderna för sjökablar till 68.025.000 mk, för bergsstolpar till 11.582.000 mk och för vattenkorsningar till 12.115.000 mk. Sammanlagt stiga dessa kostnader, för vilka extraordinarie anslag borde utgå, till 91.700.000 mk. Återstoden, eller 114.300.000 mk blir fördelat på nu beräknade 6.193 TE ovannämnda 18.450 mk/TE. Av de beräknade har redan 5.378,5 TE tecknats. Patronimpregneringen av stolparna stiger till en kostnad om 650 mk/TE och skillnaden mellan gottgörelsen för intressenternas naturaprestationer och dessas värde i den fria marknaden till c:a 2.000 mk/TE. Landskapsstyrelsen har därför hittills begränsat uttaxeringen per TE till 15.000 mk då redan härigenom intressenternas kostnad per tariffenhet uppgår till 17.650 mk. Landstinget anser, att kostnaderna för intressenterna beräknade vid tidpunkten för avtalets ingående icke borde få överstiga 15.000 mk/TE för i avtalet ingående arbeten. Intill dess projektet blivit förverkligat saknas möjlighet att bedöma de slutliga kostnaderna, då utom penningvärdets eventuella försämring också andra omständigheter kunna inverka fördyrande, varför den slutliga regleringen av intressenternas andel borde ske först då. På grund härav skulle ett tillägg, mot-

-3-

svarande skillnaden mellan 18.450 och 15.000 mk eller 3.450 mk/TE erfordras. Enligt ovan beräknade antal tariffenheter skulle alltså ett extraordinarie anslag om 21.300.000 mk erfordras för detta ändamål.

Då Brändö kommun helt saknar skog och långa stolpar icke kunna erhållas i Kumlinge och Sottunga kommuner, har man varit tvungen att anskaffa stolpar för dessa kommuners behov på annat håll. Härav föranleda transportkostnader stiga till sammanlagt 2.743.000 mk. Då svårigheterna med stolpar i detta fall sammanhånga med skärgårdsförhållandena torde man kunna betrakta nämnda kostnader såsom betingade av landskapets särförhållanden. På grund härav anhåller landstinget, att Ålandsdelegationen måtte beakta denna kostnad till fulla beloppet vid beviljande av extraordinarie anslag.

På grund av det ovanstående skulle det erforderliga tilläggsanslaget stiga till $91.700.000 - 83.300.000 = 8.400.000$, vartill kommer 21.300.000 i nedsättning av intressenternas kostnadsandel och 2.743.000 för transport av stolpar till Kumlinge och Brändö, eller ialles 32.443.000 mk.

Det med Valtion Sähköpaja uppgjorda entreprenadavtalet är indexbundet. På grund härav har kostnaderna sedan avtalets ingående stigit med dryga 10 %. Enligt dagens prisläge skulle alltså den del av kostnaderna, vilka finansieras med extraordinarie anslag, höjas med 10 %, vilket på 113.000.000 mk utgör avrundat 11.300.000 mk. Sammanslaget med det utan beaktande av indexstegringen beräknade extraordinarie anslaget utgör detta 43.743.000 mk.

Den återstående byggnadstiden uppgår om intet oförutsett inträffar till 2 år. Under denna tid kan en fortgående försämring av penningvärdet räknas ^{som} sannolik. Med hänsyn till att gottgörelse för förändringar i index böra erläggas med mycket kort frist, om moraränta skall kunna undvikas, borde enligt landstingets åsikt medel härför anvisas på förhand. På grund härav anhåller landstinget om, att Ålandsdelegationen måtte bevilja landskapet mot redovisning ett extraordinarie anslag, beräknat efter 5 % på den del av entreprenadsumman, som finansieras med extraordinarie anslag. För detta ändamål skulle erfordras 5.650.000 mk.

B) Anslaget om 8.200.000 mk för elektrifieringen av Kökar beräknades enligt 6.000.000 mk för en dieselkraftstation och 2.200.000 mk för bergsstolpar. Valtion Sähköpaja har lämnat offert på hela elektrifieringen förutom kraftstationen till en kostnad om 14.163.000 mk. Denna offert har godkänts av Handels- och industriministeriet samma dag som det under A) nämnda anbudet och avtal ingåtts. Enligt avtalet stiga kostna-

-4-

derna för bergsstolpar till 1.958.500 mk och för vattenkorsningar till 595.000 mk. Om dessa kostnader beräknas finansierade med extraordinarie anslag, stiga intressenternas andel i entreprenadsumman till 11.610.000 mk eller fördelat på 849 TE till 13.700 mk/TE. Kostnaderna för dieselkraftverket, som skall uppföras av Ålands Kraftverksaktiebolag, äro tillsvidare icke slutligt fastställda.

På grund av det ovanstående, skulle i extraordinarie anslag för Käkars elektrifiering utom kraftstationen erfordras 2.553.000 mk eller ett tillägg om 353.000 mk, varutöver skulle komma 10 % indextillägg 255.000 mk. Detta utgör tillsammans 608.000 mk. Därutöver borde för framtida indexstegring beaktas ytterligare 5 % eller 127.000 mk.

Med stöd av vad ovan framhållits anhåller landstinget vördsamt,

att Ålandsdelegationen måtte bevilja landskapet Åland ett extraordinarie tilläggsanslag om 43.743.000 mk för elektrifieringen av Lumparlands, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner samt Ängö och Bussö holmar i Vårdö kommun ävensom ett extraordinarie tilläggsanslag om 608.000 mk för samma ändamål i Käkars kommun, samt

att Ålandsdelegationen på nödigbefunna villkor måtte bevilja landskapet Åland ett extraordinarie anslag om 5.777.000 mk för beräknade gottgörelser på grund av indexstegringar enligt mellan landskapet och Valtion Sähköpaja ingångna avtal om bygande av distributionsnät för elektrisk ström i de åländska skärgårdskommunerna.

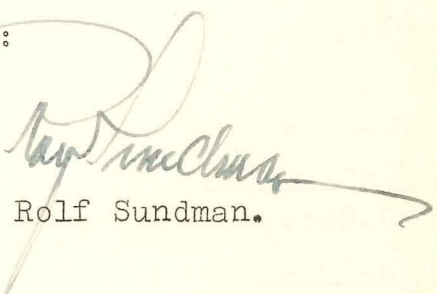
Mariehamn, den

På landstingets vägnar:

Mariehamn, den 20 mars 1958.

På finansutskottets vägnar:

Elis Andersson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Elis Andersson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Gunnar Häggblom och Martin Isaksson och suppleanten Uno Förbom.

Bilaga.Tablå över kostnaderna för elektrifiering av Ålands
skärgård.A. Elektrifiering av Lumparland, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö
kommuner.

Kostnaderna enl. Valtion Sähköpajas kalkyl år 1954	156.500.000
Härav för kablar, bergsstolpar och vattenkorsningar	76.500.000
Stamlinje i Gustavs	6.800.000
Intressenternas andel (12.200 mk/TE)	73.200.000
Kalkylen inkluderar ej stolpimpregnering av något slag för linjestolpar.	
Valtion Sähköpajas godkända offert april 1955, exkl. patronimpregnering	206.000.000
Härav för kablar, bergsstolpar och vattenkorsningar	91.700.000
Tillskott för 6193 TE à 3.450 mk/TE	21.300.000
Tillskott för stolptransportkostnader för Brändö, Kumlinge och Sottunga kommuner	2.743.000
	115.743.000
10 % indexförhöjning på statsbidraget 113.000.000	11.300.000
	Summa föreslaget statsbidrag 127.043.000
Tidigare beviljat statsbidrag	83.300.000
	Föreslaget tillskottsbidrag 43.743.000
	5 % indextillägg 5.650.000

B. Elektrifiering av Käkars kommun.

Kostnaderna enligt Valtion Sähköpajas kalkyl år 1954 för elnätet	10.200.000
Härav för bergsstolpar	2.200.000
Intressenternas andel	8.000.000
Beräknat TEpris 1954	8.800
Valtion Sähköpajas godkända offert april 1955	14.163.000
För vattenkorsningar och bergsstolpar	2.553.000
Intressenternas andel	11.610.000
Kostnad per TE $11.610.000/849 = 13.700$	
Kostnaderna för vattenkorsningar och bergsstolpar	2.553.000
10 % indexförhöjning på 2.553.000	255.000
	2.808.000
Tidigare beviljat statsbidrag	2.200.000
Föreslaget tillskottsbidrag	mk 608.000
	=====
5 % indextillägg	mk 127.000
	=====